

disse bestemmelser medfører i øvrigt, at bestemmelserne i § 47, stk. 1, punkt 3, finder anvendelse fra det tidspunkt, hvor der er fastsat en byggelinie i henhold til vejbestyrelsesloven, uanset at selve vejen endnu ikke er anlagt.

Stk. 2, punkt 1 og 2, svarer til § 46, stk. 4, punkt 1 og 2.

Punkt 3 indeholder en undtagelsesbestemmelse for bygninger, der er erhvervsøkonomisk nødvendige for landbrugs-, skovbrugs- og fiskerierhvervet, og som ikke anvendes til beboelse. Opførelse af beboelsesbygninger kræver således tilladelse. Den ændrede formulering tilsigter at undgå de omgælses-tilfælde, f. eks. i retning af opførelse af beboelsesbygninger uden betydning for landbrugsdriften, som den nuværende § 25, stk. 3, har givet mulighed for.

Stk. 2, punkt 4, medfører en ajourføring af den gældende undtagelsesbestemmelse for områder, hvor der inden lovens ikrafttræden, d. v. s. før 1. juli 1937, var påbegyndt en væsentlig lovlig byggeelse inden for de omhandlede byggelinier.

Bestemmelsen i *stk. 3* er ny. Den hjemler mulighed for en forenkling af administrationen, idet fredningsnævnet kan bestemme, at *stk. 1's* bestemmelser om byggelinier ikke skal gælde for nærmere angivne områder. Det kan således tænkes i tilfælde, hvor der i samarbejde med fredningsmyndighederne er udarbejdet en byplan for et større område, at det kan være hensigtsmæssigt, at det fastsættes, at konkrete sager inden for dette område ikke skal forelægges nævnet.

Bestemmelsen i *stk. 4* er ny.

Bestemmelsen i *stk. 5* er enslydende med § 46, stk. 7.

I overensstemmelse med betænkningen s. 216-17, er den nugældende bestemmelse i § 25, stk. 6, og de deri indeholdte bedømmelseskriterier for myndighederne udeladt. Samtidig er ophævet forskriften om, at fredningsnævnet i tvivlstilfælde skal indhente erklæring fra naturfredningsrådet eller Danmarks Naturfredningsforening. Man finder, at denne bestemmelse kan udgå, således at det overlades til fredningsnævnets skøn, i hvilket omfang, der skal finde høring sted.

Kap. VII om jordfaste fortidsminder

omfattende §§ 48-53 afløser den gældende lovs § 2. Betænkning s. 242 og 289 ff (kap. XIX).

Forslaget udgør ligesom den gældende bestemmelse retsgrundlaget for beskyttelsen af jordfaste fortidsminder. Det er en særlig dansk ordning, at fortidsmindelovgivningen indgår i naturfrednings-

loven, men man finder det rigtigst, at den opretholdes, bl. a. fordi vore fortidsminders landskabelige betydning er så væsentlig, at beskyttelse af dem og deres omgivelser naturligt tages op i forbindelse med den øvrige landskabsbeskyttelse. De særlige arkæologisk-historiske interesser, der er forbundet med fortidsminderne, medfører dog for disse en anden administration end den, som varetager den øvrige landskabssikring.

Den nye udformning af bestemmelserne tilsigter væsentligst en afklaring af de tvivlsproblemer, der har meldt sig under administrationen af den hidtidige regel. Denne afklaring nødvendiggør adskillige ændringer, herunder en opdeling af fortidsminderne i forskellige grupper med fælles problemer.

Til § 48.

Den nugældende naturfredningslovs § 2 har ikke alene været anvendt på fortidsminder, der er umiddelbart synlige eller erkendelige som fortidsminder, men også i tilfælde, hvor fortidsminderet ikke har været umiddelbart synligt eller erkendeligt. I forslaget opstilles 3 grupper af principielt synlige fortidsminder, og det angives ved hver af disse, hvad der kræves for, at de pågældende fortidsminder kan anses for at være beskyttede, og hvad beskyttelsen går ud på. For de i *stk. 1*, 1. punktum og *stk. 2* nævnte grupper vedkommende gælder en fuldstændig beskyttelse umiddelbart, altså uanset tinglysning. For de i *stk. 1*, 2. punktum omtalte fortidsminder gælder beskyttelsen kun, når der er foretaget tinglysning.

I beskyttelsen indgår, at også udstykning af den jord, hvorpå fortidsminderet ligger, kræver tilladelse fra rigsantikvaren. Efter lov nr. 290 af 31. marts 1949, jfr. lovbekendtgørelse nr. 252 af 7. juni 1963, § 4, stk. 4, må areal hørende til et jordfast fortidsminde, ikke deles ved udstykning uden tilladelse fra nationalmuseet. Man har fundet, at det vil medføre en forenkling, såfremt udstykningslovens § 4, stk. 4, ophæves, og at det i stedet anføres i selve fortidsmindelovgivningen, at udstykningen af et fortidsminde ikke må finde sted. Kontrollen med udstykning af arealer inden for 100 m-zonen, hvorved der tilsigtes en ændret anvendelse af arealerne, varetages fortsat gennem udstykningslovens § 2.

Til § 49.

Stk. 1-4 omfatter de fortidsminder på landjorden, der ikke umiddelbart er synlige eller erkendte, idet der på ejendommen er tinglyst en deklaration om deres tilstedeværelse jfr. § 48.

Efter den gældende § 2 er alle jordfaste fortidsminder, også de ikke-synlige, fredet, og der må